

Olav H. Hauge – tåler helter dagens lys?

Han ble tidlig en viktig følgesvenn, gartneren fra Ulvik. Hans korthugde, presise formuleringer gikk rakt inn i en vestlandssjel. Vare og hudløse ordtegninger fikk magekontakt, ga gjenkjenning til det å være menneske.

Etter år i lag vokste det frem et ønske om å møte ham. Hvorfor? Nærmest for å finne ut av om det var et menneske av kjøtt og blod bak glansbildet jeg levde med. Jeg ville knipe ham i armen, høre ham snakke. Ville han være like stutt, beint på og klok som i bokform?

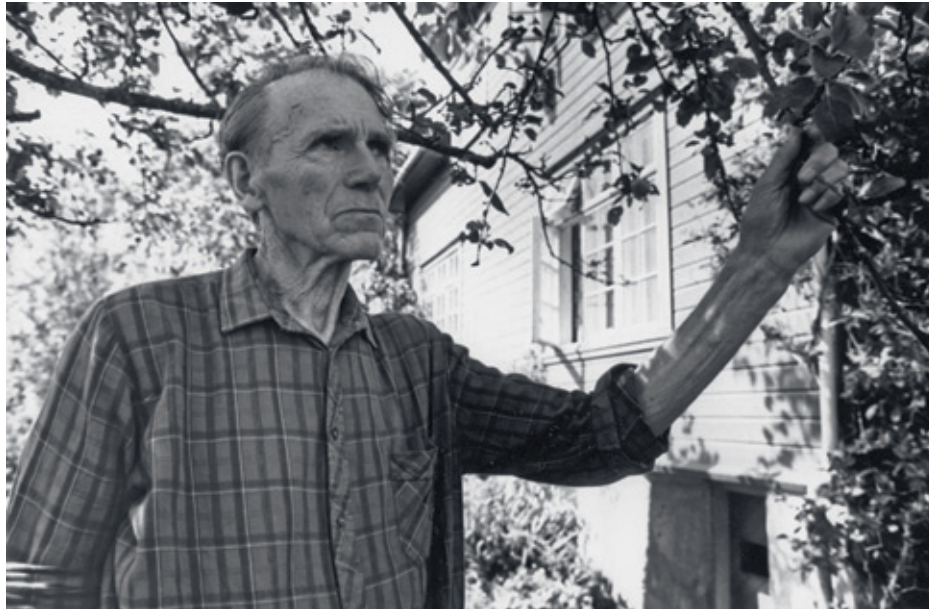
Man nærmer seg gjerne sine helter med en viss ærefrykt. Det kan vise seg at glasuren er krakelert når du kommer tett på. På den annen side kan fargene også ha mer lød enn du ante på forhånd. Uansett vil du forlate åstedet med bilder som er endret. Til det bedre? Eller – falt helten din sammen? Det kan du ikke vite på forhånd. Det er her risikoen ligger. Lysten og frykten gnagde om kapp, og jeg sirklet rundt telefonen i ukevis. «Jau, du må gjerne koma på vitjing.» Tværet ut tiden i Ulvik før møtet, kjørte rundt og rundt. Så huset, men var ennå ikke klar til å ta steget ut i den løse luft. Endelig. I sakte bevegelse gjennom eplehagen mot døren. «Du må no koma inn.»

Det startet i biblioteket. Et stort rom, med bøker fra gulv til tak. Han var ivrig, ville vise meg. Ville dele. Kinesiske diktere. Tao Chien. Engelske diktere. Robert Bly. Dag og tid. Samtiden. Jan Erik Vold. Sterke meninger. Levd liv. Erfaringer på steingrunn. Stemningen ga assosiasjoner til intense literatursesjoner på Bergen Katedralskole, tett regn mot vinduene, skalkede luker. Her kommer ingen inn, ingen ut. Her er det ordene som danser ballett. Fortryllelse.

«No har du sett biblioteket. No må du sjå katten.» En svart katt kom smygende. Behandles med respekt av dikteren. Annet er vel heller ikke å vente av en som skriver slik (1):

Katten sit
i tunet
når du kjem.
Snakk litt med katten.
Det er han som er varast i garden.

Katten går. Og Bodil kommer. Bodil med farger, tegninger og veverier. Bodil som

Olav H. Hauge, 1988. Foto Torolf Engen/SCANPIX

inviterte seg inn i dikterens liv. Og som fikk døren på gløtt. Og etter hvert vid åpen (2).

Det er den draumen me ber på
at noko vedunderleg skal skje,
at det må skje?
at tidi skal opna seg
at hjarta skal opna seg
at dører skal opna seg
at berget skal opna seg
at kjeldor skal springa –
at draumen skal opna seg,
at me ei morgonstund skal glida inn
på ein våg me ikkje har visst um.

Jan Erik Vold var overbevist om at det var Bodil som hadde vist ham vågen han ikke visste om. Det var en einstøing hun nærmet seg. Og hun satte spor. Det ble mindre med depresjoner og opphold på Valen sykehus etter at Bodil kom med koffertene sine.

Vandring i hagen. Nå var *gartneren* på plass. Han la ut. Om epler av det ene og det andre slaget. Og krav som måtte innfris for god vekst. Praktisk detaljkunnskap. En fredelig, hverdagslig drøs. Plutselig setter han øynene i meg. Kvast. «Har du vore i Noregs Bank? Har du sett trappegelenderet der?» Han ga seg inn på nærmest sensuelle beskrivelser av trevirket der det smøg seg rundt i trappesvingene, om «fløyelskjensla i handa». «Verst å gjera til lags er ein snikkar.» Snekkeren får godord. Ikke så

mange. Bevares, det er ikke Olav H. sitt ganglag. Men noen. Med trykk og tyngde på hvert eneste ett.

Jeg trenger kanskje ikke si at jeg oppsøkte Norges bank dagen etter?

Hardanger på sitt vakreste med frukttrær i blomstring – det hadde regnet ørlite. Refleksjonen av lyset på dråpene fikk trærne til å sveve – mot en isbregønn fjord. Eterisk. Japansk? Uvirkelig. Bildene ble kommentert i panegyriske vendinger. «Jau, jau – det e no berre kalkflagellater.» *Da* var han mannen i diktene, da var han *min* Olav H.

Jeg forlot Ulvik med samlede dikt og dedikasjon i hånden. Så på grønnfargen med et nytt blikk. Og et smil...

«Eg stend eg, seddu!»

Rigmor Austgulen

rigmor.austgulen@ntnu.no
Institutt for kreftforskning og molekylær medisin
Kvinne-Barn senteret
Olav Kyrresgate 11
7006 Trondheim

Litteratur

1. Hauge OH. Katten. I: *Dropar i austavind*. Oslo: Noregs boklag, 1966.
2. Hauge OH. Det er den draumen. I: *Dropar i austavind*. Oslo: Noregs boklag, 1966.

Manuskriptet ble mottatt 3.7. 2008 og godkjent 28.10. 2008. Medisinsk redaktør Erlend Hem.